

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Slovakija

Už kokios rūšies nusikaltimų galiu gauti kompensaciją?

Teisės aktuose numatyta vienkartinė finansinė kompensacija asmenims, kurie buvo sužaloti dėl tyčinio smurtinio nusikaltimo; už kitus nusikaltimus kompensacija neskiriama. Kompensacija už kūno sužalojimą visų pirma skiriama už nužudymą ir fizinį sužalojimą. Teisės aktuose prekybos žmonėmis, išžaginimo, seksualinės prievartos, seksualinio smurto, smurto namuose ir priverstinio dingimo nusikaltimais priskiriami atskirai nusikaltimų kategorijai – šiais atvejais skiriama kompensacija už neturtinę žalą.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Smurtinių nusikaltimų aukoms atlyginama tik už patirtą sužalojimą (kompensacija už skausmą ir sumažėjusią socialinę funkciją). Už prekybą žmonėmis, išžaginimą, seksualinę prievartą, seksualinį smurtą, smurtą namuose ir priverstinį dingimą teisės aktuose numatyta kompensacija neturtinei žalai atlyginti.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Kai asmuo miršta dėl smurtinio nusikaltimo, pagal teisės aktus to asmens giminaičiai taip pat turi galimybę reikalauti kompensacijos, t. y. gyvas likęs mirusio asmens sutuoktinis ir gyvi likę jo vaikai, o jeigu vaikų nėra – gyvi likę mirusio asmens tėvai, bet kuris asmuo, bent metus iki asmens mirties su juo gyvenęs tame pačiame namų ūkyje ir su mirusiuoju vedęs bendrą namų ūkį, ir bet kuris asmuo, kurį miręs asmuo išlaikė.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Ne, šiais atvejais teisės aktuose nusikaltimo aukos giminaičiams kompensacija nenumatyta.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Kompensacijos gali reikalauti smurtinio nusikaltimo auka, kuri yra Slovakijos Respublikos arba kitos valstybės narės pilietis arba nuolat Slovakijos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje gyvenantis asmuo be pilietybės, arba užsienietis, jeigu jis atitinka ir tiek, kiek jis atitinka teisės aktuose nustatytą būdą ratifikuotoje ir paskelbtoje tarptautinėje sutartyje numatytas sąlygas, jeigu kūno sužalojimas buvo padarytas Slovakijos Respublikoje. Kompensacijos gali reikalauti smurtinio nusikaltimo auka, kuriai suteiktas prieglobstis, papildoma apsauga, laikinas prieglobstis, leidimas gyventi šalyje arba išimtinis leidimas gyventi Slovakijos Respublikoje, jei sužalojimas įvyko Slovakijos Respublikoje.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenau arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne, pagal Slovakijos teisę tokia procedūra nenumatyta. Kompensacijos gali būti reikalaujama tik tuo atveju, jeigu sužalojimas buvo padarytas Slovakijos Respublikos teritorijoje.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Kompensacijos galima reikalauti, jeigu baudžiamasis persekiojimas jau pradėtas ir teisėsaugos institucijų atliekamo tyrimo arba pagreito tyrimo rezultatai kol kas nekelia pagrįstų abejonų, ar dėl veiksmo, kuris laikytinas nusikalstama veika, smurtinio nusikaltimo auka patyrė kūno sužalojimą. Tai reiškia, kad pradėjus baudžiamąjį persekiojimą kompensacija jau gali būti skiriama, tačiau tai, ar baudžiamasis persekiojimas buvo pradėtas dėl nukentėjusiojo pranešimo, ar kitais pagrindais, reikšmės neturi.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Ne, reikalavimą ministerijai galima pateikti iš karto po to, kai pradėdamas baudžiamasis persekiojimas, jeigu teisėsaugos institucijų atliekamo tyrimo arba pagreito tyrimo rezultatai kol kas nekelia pagrįstų abejonų, ar dėl veiksmo, kuris laikytinas nusikalstama veika, smurtinio nusikaltimo auka patyrė kūno sužalojimą.

Tačiau kompensacijos prašymas ministerijai turi būti pateikiamas ne vėliau kaip per metus nuo galutinio teismo nuosprendžio ar baudžiamojo įsakymo, kuriuo nusikaltėlis buvo pripažintas kaltu padaręs nusikaltimą, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, arba nuo nuosprendžio, kuriuo kaltinamasis buvo išteisintas, nes jam netaikoma baudžiamoji atsakomybė dėl nepakaltinamumo arba nepilnametystės, o nukentėjusysis negavo jokios kitos kompensacijos už kūno sužalojimą. Jeigu baudžiamasis persekiojimas sustabdomas arba nutraukiamas (arba atidedamas) pagal atitinkamas įstatymo Nr. 301/2005 (Baudžiamojo kodekso) nuostatas, nukentėjusysis gali prašyti kompensacijos remdamasis kompetentingos institucijos sprendimu, kuriame išdėstyta pirmiau nurodytos faktinės aplinkybės. Tačiau tokiais atvejais teisėsaugos institucijų vykdyto tyrimo arba pagreito tyrimo rezultatai neturi kelti pagrįstų abejonų, ar nusikaltimas, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, tikrai buvo įvykdytas.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Jeigu smurtinio nusikaltimo auka kompensacijos prašymą pateikia tik tada, kai baudžiamasis procesas jau yra baigtas, teisė į kompensaciją priklauso nuo to, ar iki tyrimo ar pagreito tyrimo pabaigos baudžiamojoje byloje buvo užregistruotas reikalavimas nusikaltėliui dėl žalos atlyginimo. Tai netaikoma, jei nusikalstama veika sukėlė mirtį arba jei kūno sužalojimą sukėlusį nusikalstama veika yra prekyba žmonėmis, išžaginimas, seksualinis smurtas, seksualinė prievarta, netinkamas elgesys su artimuoju ar globotiniu, arba priverstinis dingimas.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Jeigu nusikaltėlio, kurio įvykdytu nusikaltimu nukentėjusiajam buvo padarytas sužalojimas, tapatybė yra nežinoma arba yra nežinoma jo buvimo vieta, arba jo baudžiamam persekiojimui trukdo teisėta kliūtis ir už sužalojimą nukentėjusiajam nebuvo iki galo kompensuota kitais būdais, nukentėjusysis gali reikalauti kompensacijos tik jeigu teisėsaugos institucijų atlikto tyrimo arba pagreito tyrimo rezultatai nekelia pagrįstų abejonų, ar nusikaltimas, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, iš tikrųjų buvo įvykdytas. Siekiant įrodyti pirmiau nurodytas faktines aplinkybes, prašymas turi būti pagrįstas teisėsaugos institucijos arba teismo, kuris pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą bylą, galutiniu sprendimu.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Prašymą ministerijai galima pateikti, kai jau yra pradėtas baudžiamasis persekiojimas. Prašymas turi būti pateikiamas per vienus metus nuo tos dienos, kurią nuosprendis, kuriuo nusikaltėlis pripažįstamas kaltu dėl nusikaltimo, tampa galutinis. Jei nusikaltėlio tapatybė nežinoma arba jei dėl teisėtos kliūties jis negali būti patrauktas baudžiamajon atsakomybėn, prašymas turi būti pateikiamas per metus nuo tos dienos, kurią teisėsaugos institucijos sprendimas tampa galutinis. Pasibaigus šiam terminui, pasibaigia teisė į kompensaciją pagal šį įstatymą.

Jeigu teismas baudžiamajame procese smurtinio nusikaltimo auką ir jos reikalavimą atlyginti žalą, patirtą dėl sužalojimo, nukreipia į civilinį procesą arba procesą kitoje institucijoje, prašymas turi būti pateiktas per vienus metus nuo tos dienos, kurią sprendimas dėl nukentėjusiojo teisės į civilinį ar kitokį procesą tampa galutinis. Pasibaigus šiam terminui, pasibaigia teisė į kompensaciją pagal šį įstatymą.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Pavyzdžiui, kompensacija atlyginami šie nuostoliai ir išlaidos:

Kompensacija mokama tik už patirtą kūno sužalojimą (kompensacija už skausmą ir sumažėjusią socialinę funkciją), o įstatyme nustatytais atvejais – už neturtinę žalą. Kompensacija neapima kitų nuostolių ar išlaidų.

a) nukentėjusiajam nuo nusikaltamos veikos:

– fizinė (ne psichologinė) žala:

medicininės priežiūros išlaidos (medicininis gydymas: ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, sveikimas);

papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės mokymasis, fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.);

ilgalaikis sužalojimo poveikis (pvz., neįgalumas ar kita nuolatinė negalia);

pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir darbingumo praradimą arba sumažėjusį gebėjimą užsidirbti pragyvenimui ir kt.);

galimybės praradimas;

su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos, kaip antai teisinės išlaidos, teismo išlaidos;

kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turtą;

kita.

– netaikytina

– psichologinė (neturtinė) žala:

nukentėjusiojo skausmas ir kančia – kompensacija už neturtinę žalą, padarytą prekybos žmonėmis, išžaginimo, seksualinės prievartos, seksualinio smurto, smurto namuose ir priverstinio dingimo nusikaltimais;

b) asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo giminaičiams:

– fizinė (ne psichologinė) žala:

laidotuvių išlaidos;

medicininės priežiūros išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, sveikimas);

gebėjimo užsidirbti pragyvenimui arba galimybės praradimas;

– netaikytina

– psichologinė (neturtinė) žala:

giminaičių ir teisę į kompensaciją turinčių asmenų skausmas ir kančia arba kompensacija gyviems likusiems asmenims, jeigu nukentėjusysis mirė – asmenims, kurie liko gyvi mirus smurtinio nusikaltimo aukai, išmokama įstatyme numatyta didžiausia kompensacija – 25 minimalių darbo užmokesčių, galiojusių nusikaltimo padarymo metu, dydžio suma. Jeigu nusikaltimas sukėlė mirtį ir yra tik viena gyva likusi smurtinio nusikaltimo auka, kurią mirusysis išlaikė, nukentėjusysis turi teisę gauti kompensaciją, atitinkančią penkiasdešimt minimalių mėnesinių darbo užmokesčių, taikytinų kalendoriniais metais, kuriais buvo padarytas nusikaltimas. Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Kompensacija išmokama vienkartinė išmoka.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Informacija apie teistumą neturi poveikio kompensacijos iš Slovakijos Respublikos gavimui. Sprendžiančioji institucija gali sumažinti kompensaciją arba nuspręsti jos neskirti, jeigu nukentėjusiajam tenka dalis kaltės už sužalojimą arba jis nepasinaudojo savo teise gauti kompensaciją iš nusikaltėlio, kurio įvykdytu nusikaltimu nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti įtakos galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Nukentėjusiojo finansinė padėtis įtakos sprendimui dėl kompensacijos neturi.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti įtakos galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Kompensacijos dydžiui gali turėti įtakos nukentėjusiojo kaltės dėl sužalojimo mastas arba jeigu nukentėjusysis nepasinaudojo savo teise gauti kompensaciją tiesiogiai iš nusikaltimą padariusio asmens.

Kaip bus apskaičiuojama kompensacija?

Jeigu kūno sužalojimas buvo pripažintas teismo sprendimu, kompensacija grindžiama sprendime nurodyta sužalojimo apimtimi; kitais kūno sužalojimo atvejais *mutatis mutandis* taikomi specialieji teisės aktai, kuriais reglamentuojamas kompensacijos už skausmą ir sumažėjusią socialinę funkciją skyrimas. Kompensacija už neturtinę žalą prekybos žmonėmis, išžaginimo, seksualinės prievartos, seksualinio smurto, smurto namuose ar priverstinio dingimo nusikaltimų atveju yra dešimt kartų didesnė už minimalų darbo užmokestį (sužalojimo metu), o kompensacija už neturtinę žalą gyviems likusiems asmenims, jei dėl nusikaltamos veikos nukentėjusysis mirė, 25 kartus viršija minimalų darbo užmokestį (sužalojimo metu).

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Teisės aktuose mažiausia kompensacijos suma nenumatyta. Didžiausia nustatyta kompensacijos suma – 50 minimalių darbo užmokesčių, galiojusių nusikaltimo padarymo metu (pastaba: šiuo metu 31 150 EUR).

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti, arba nurodymai dėl kitų aspektų?

Jeigu žalos atlyginimas už kūno sužalojimą buvo pripažintas galutiniu nuosprendžiu ar baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje, kompensacija sužalojimo atveju apskaičiuojama ir priteisiama atsižvelgiant į nuosprendyje arba baudžiamajame įsakyme nurodytą sužalojimo mastą. Jeigu nukentėjusysis ir jo reikalavimas baudžiamajame procese yra nukreipiami į civilinį procesą, kompensacijos apskaičiavimas ir priteisimas kūno sužalojimo atveju grindžiamas civilinių bylų teismo sprendime nurodytu sužalojimo mastu. . Priešingu atveju, kad būtų galima apskaičiuoti sumą, turi būti pateikta eksperto arba gydytojo išvada, kurioje būtų pateikta informacija, reikalinga konkrečiai kompensacijos sumai nustatyti. Kompensacijos sumos nustatymo taisyklės yra įtvirtintos teisės aktuose, kuriais nustatomos bendros kūno sužalojimo įvertinimo taisyklės, skirtos ne tik tam, kad būtų skiriama kompensacija smurtinių nusikaltimų aukoms.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Taip, kompensacija skiriama tik su sąlyga, kad už sužalojimą nebuvo atlyginta kitais būdais (pavyzdžiui, pagal privataus draudimo sistemą arba tiesiogiai iš smurtinį nusikaltimą padariusio nusikaltėlio).

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Kompensacija avansu nemokama.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Tai įmanoma; nukentėjusysis gali prašyti kompensacijos daugiau negu vieną kartą (pavyzdžiui, pasikeitus padėčiai arba pablogėjus sveikatai), tačiau prašymas vis tiek turi būti pateiktas per pagrindinį laikotarpį (t. y. per vienus metus nuo dienos, kurią apkaltinamasis nuosprendis, kuriuo nusikaltėlis pripažįstamas kaltu, tampa galutinis, arba – jei nusikaltimo vykdytojo tapatybė nežinoma arba jei dėl teisinės kliūtis jo neįmanoma patraukti baudžiamojon atsakomybėn – per vienus metus nuo dienos, kurią baudžiamojo persekiojimo institucijos, kuri pastarąjį kartą nagrinėjo bylą, sprendimas tampa galutinis). Nepaisant to, bendra kompensacijos suma toje pačioje byloje negali viršyti 50 minimalių darbo užmokesčių.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Teisėsaugos institucijos, kuri pastarąjį kartą nagrinėjo bylą, galutinį sprendimą arba nutarimą; jeigu nukentėjusysis negali pridėti tokio sprendimo, reikėtų nurodyti teisėsaugos instituciją arba teismą, kurie pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą nusikaltimą;

smurtiniu nusikaltimu nukentėjusiajam padaryto kūno sužalojimo įrodymą; jeigu toks dokumentas yra tyrimo byloje arba teismo byloje, užuot pateikusi patį dokumentą, smurtinio nusikaltimo auką gali tiesiog nurodyti dokumentą ir bylą, kurioje jis yra; išsamią informaciją apie visas priemones, kurių nukentėjusysis ėmėsi, kad gautų kompensaciją iš nusikaltimo, kuriuo buvo padarytas kūno sužalojimas, vykdytojo arba prekybos žmonėmis, išžaginimo, seksualinio smurto ar seksualinės prievartos nusikaltimo vykdytojo;

jeigu nusikaltimas sukėlė mirtį – dokumentą, kuriuo įrodoma, kad prašymą teikia asmuo, kuris yra smurtinio nusikaltimo auką ir kuris su mirusiuoju gyveno tame pačiame namų ūkyje jo mirties metu.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Už kompensacijos skyrimo procesą mokesčiai netaikomi.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Dėl kompensacijos prašymų sprendžia Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Prašymą reikia siųsti šiuo adresu: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerija), Račianska ul. 71, 813 11 Bratislava

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Nukentėjusysis neprivalo dalyvauti.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija privalo dėl kompensacijos prašymo nuspręsti per 4 mėnesius. Šis laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek kompetentingoms teisėsaugos institucijoms, teismams, kitoms valdžios institucijoms, aukštesnio lygmens teritoriniams vienetams, savivaldybėms ar kitiems asmenims užtrunka suteikti pagalbą arba pateikti dokumentus, kurių iš jų buvo paprašyta ir kurie yra reikalingi sprendimui priimti.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Jeigu Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija nepriima prašymo arba jį patenkina tik iš dalies, smurtinio nusikaltimo auką turi teisę reikalauti apsaugoti savo subjektes teises administraciniu skundu pagal atitinkamas Įstatymo Nr. 162/2015 (Administracinio teismo proceso kodeksas) nuostatas.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

[Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje. Baudžiamojo proceso metu tyrimą atliekančios institucijos informuoja nukentėjusiuosius apie galimybes gauti kompensaciją iš Slovakijos Respublikos ir jos gavimo sąlygas.

Ar yra specialia pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Informacija apie kompensacijas nusikaltimų aukoms skelbiama [Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje. Be to, baudžiamajame procese apklausiamas nukentėjusysis gauna informacijos (įskaitant kontaktinius duomenis) apie organizacijas, kurios teikia pagalbą ir paramą aukoms.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Specialiai kompensacijos prašymams rengti teisinė pagalba neteikiama. Galima naudotis bendrąja teisine pagalba, kurią valstybės vardu teikia Teisinės pagalbos centras. Be to, pagrindines gaires, kaip prašyti kompensacijos, teikia pati Teisingumo ministerija.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Taip, yra organizacijų, kurios teikia pagalbą ir paramą smurtinių nusikaltimų aukoms, tačiau šiuo metu jos veikia nepriklausomai nuo valstybės.

Paskutinis naujinimas: 03/05/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.